

KULTUR | NATUR  
vadeHavsfestival  
SPRINGFLOD



## Indholdsfortegnelse

<b>Baggrund</b> .....	1
<b>Formål</b> .....	2
<b>Projektets aktiviteter, indhold og program</b> .....	2
1. Footprints .....	2
2. "Lydbølger – menneske ved havet" .....	3
3. Tilsynekomster .....	4
4. Kirkerne i Tøndermarsken .....	4
5. Rhythmic Oysters Music .....	5
6. "Billedigt" om Vadehavet .....	5
<b>Næste trin – udvikling af en tilbagevendende festival</b> .....	6
<b>Projektgruppe og samarbejdspartnere</b> .....	6
<b>Tids- og handleplan</b> .....	7
<b>Projektets økonomi</b> .....	7
<b>Praktiske oplysninger</b> .....	7

## Baggrund

Gennem århundreder er der skabt en enestående kulturarv i den danske vadehavsregion. Området har kulturelle rødder fra tiden før Dronning Dagmar, men også nutidens globale samfund medvirker til at forme dette særlige område. Udviklingen er i høj grad blevet båret frem af de kulturelle strømninger, der hænger sammen med den geografiske placering og de historiske betingelser. Kulturen i vadehavsregionen er præget af, at mennesker og natur har været forbundet i et skæbnefællesskab. Områdets beboere har igennem århundreder levet med og været påvirket af tidevandets puls, stormfloder og den barske natur. Tidevandet forandrer naturen hver eneste dag - den giver og tager, og er på sin vis en metafor for livet og livsvilkårene for naturen og de mennesker, der lever ved Vadehavet.

Landskabet og historien har altid påvirket kunstnere og de kulturelle udtryk. Her er inspirationen for den folkelige musik/sang/dans med rødder plantet solidt i vaden – billedkunsten, teatret, filmen, forfatterne, digterne, fotograferne og alle de andre. Men også bygningerne, maden, skibsfarten, religionen, historien og fortællingerne er vigtige kulturelle ingredienser - for slet ikke at nævne naturen i sig selv, hvor indsigt i, viden om og adgang til den er sin egen kulturoplevelse. Her har "tiden", "vinden" og "vandet" sat sine spor.

Bevidstheden om og forståelse for den fælles kulturarv er i stigende grad vigtige for menneskers selvforståelse i en verden i hurtig forandring. Den moderne kunst er den fællesnævner, der igen kan sætte fokus herpå. Der ligger i de kultur- og naturhistoriske værdier et stort uudnyttet potentiale, der - hvis det bliver koblet sammen med den kreative nutidskunst - kan skabe en ny bevidsthed og en større selvforståelse hos områdets beboere samt en større synlighed af områdets helt særlige værdier.

Bag projektet står Tønder, Esbjerg, Fanø og Varde Kommuner, som har indgået en regional kulturaftale med Kulturministeriet. Vadehavsfestivalen er ét af aftalens fyrtårne.

Konceptet er en udløber af en performance "Springflod", som fandt sted i august 2006. Denne specielle forestilling gav afsæt til formuleringen af et vadehavsmanifest, der danner ledetråd for og inspiration for festivalens deltagere og publikum.

Manifestet lyder:

- Du mødte natur, du ikke troede fandtes
- Du fik en oplevelse, du ikke kan glemme
- Du så sammenhænge, du ikke troede eksisterede
- Du fandt det enkle i det, du troede var kompliceret
- Du føler, du har pligt til at finde din indre SPRINGFLOD - igen

## **Formål**

Udover at medvirke til at synliggøre områdets særlige kulturværdier skal Vadehavsfestivalen udvikle nye metoder til at anvende den innovative samtidskunst til at udvikle bevidstheden om identitet og fælles kultur.

Projektets mål er blandt andet at præsentere nye kunstneriske udtryksformer, hvor kunsten forholder sig til og lader sig inspirere af både naturen og kulturarven. Festivalens primære udtryk skal være den innovative samtidskunst, der i samspil med Vadehavsområdets unikke natur og kulturhistorie fortolker og sætter fokus på egnens helt særlige værdier.

Kulturfestivalen skal være identitetsskabende for folk langs Vadehavet, samtidig med at festivalens kunstneriske indspark skal skabe en kreativ og innovativ udvikling af området. Festivalen skal medvirke til at synliggøre og markedsføre regionen og områdets kulturelle og naturmæssige værdier og skal herved medvirke til at tiltrække turister, fremme bosætningen og sikre udvikling, vækst og beskæftigelse i området.

Festivalen skal engagere lokale kulturelle kræfter og skabe kontakt til nationale og internationale kunstnere og kulturinstitutioner. Den skal være et fyrtårn, der sætter fokus på hele vadehavsregionen (også internationalt) og vadehavskulturen og skaber netværk mellem kulturinstitutioner/-foreninger, kunstnere, producenter, turistaktører og lokale beboere i området. Netværket skal være en platform for markedsføring af områdets værdier, lokale kunstnere og producenter.

Med denne blanding af nutidig kunst og et områdets særlige kultur- og naturværdier kan projektet sætte nye standarder for udvikling og branding af et område eller en by.

I forlængelse heraf skal det nævnes, at områderne omkring den danske del af Vadehavet netop er blevet udpeget som nationalpark. Også i den forbindelse rettes der nu yderligere fokus på områdets særprægede natur- og kulturmiljøer. Vadehavsfestivalen og dens formål kan således medvirke til at understøtte visionerne i Nationalpark Vadehavet.

## **Projektets aktiviteter, indhold og program**

Vadehavsfestivalen sætter fokus på den eksperimenterende samtidskunst. 2008-udgaven har musikken i centrum. Med deltagelse af lokale kultur- og naturinstitutioner integreres andre kunstarter med det musiske under medvirken af lokale kuratorer.

Den første udgave af Vadehavsfestivalen gennemføres 16. – 24. august 2008. Følgende seks konkrete arrangementer udgør festivalens særlige fyrtårne.

### **1. Footprints**

Foundation Wadden Art – Stan Coenders er kurator på projekt "Footprints", som er et todelt *kunst-på-stedet* projekt i Vadehavet ved Marbæk og Hjerting Strand samt ved Blåvand fyr.

Under den første del af Footprints, fra 16. til 21. august, skal ti individuelle kunstnere vandre og arbejde på kyststrækningen mellem Marbæk og Hjerting, Esbjerg. Her skaber de kunstværker med de materialer, der er til rådighed – stranden er scenen. Nogle gange vil der være rigeligt med materialer, andre gange vil der "kun" være sand, vand og vind til rådighed. Vadehavet giver således kunstneren, hvad det har at tilbyde af materialer, og når tidevandet kommer ind, tager det det tilbage, som kunstneren har fået til rådighed i løbet af dagen og den lavvandede periode. Hver enkelt kunstner må skabe et egentligt kunstværk hver eneste dag, og hver dag et nyt sted. Publikum og besøgende, som vandrer langs kysten, vil opleve en myriade af kunstværker, mens de skabes og udstilles på stedet.

I løbet af projektets anden del, fra 22. til 24. august, arbejder kunstnerne på et nærmere bestemt område ved Blåvand Fyr. Her vil de skabe et område, der skal tjene som scene for teater, musik og dans i forbindelse med afslutningen af Vadehavsfestivalen 2008.

Det primære mål er at pirre sanserne, forholde sig til bæredygtighed og miljø – og turde stå ved det. "Footprints" vil blive forankret i økologiske diskussioner og temaer, og selve projektet søges miljøcertificeret. Hensigten er på længere sigt, at skabe et internationalt netværk af kunstnere, der vil forholde sig til naturens betingelser og skabe stedsspecifikt land-art.

På [www.waddenart.eu](http://www.waddenart.eu) kan man følge projektet som vil fortsætte efter festivalen og forhåbentlig vil noget række ind i debatten på klimakonferencen 2009.

## **2. "Lydbølger – menneske ved havet"**

Lydinstallationen "Lydbølger - menneske ved havet" giver en række glimt af livet langs Vadehavet i et samspil mellem gamle og nye medier. En række vind- og landskabsinstallationer, skabt af ting fundet ved stranden og på havnen, omkranser et højttalerorkester fyldt med stemmer og lydbølger fra havet. Tilsammen skaber det en oplevelse af den foranderlighed, som livet langs Vadehavet altid har været præget af.

"Lydbølger – menneske ved havet" bliver skabt i samarbejde mellem lydkunstneren Charlie Morrow, komponisten Hans Sydow og studerende fra TONESPACE, den elektroniske projektuddannelse på VMK – konservatoriet for musik og formidling i Esbjerg. Sammen med lokale skolebørn fra Kulturregion Vadehavet vil Charlie Morrow lave vindinstrumenter ud af vraggods, som vestenvinden vil puste nyt liv i, mens Hans Sydow og de studerende fra TONESPACE fylder højttalerorkestret med lyderindringer fra dengang fiskekutterne massivt drog ud på havet.

"Lydbølger - menneske ved havet" foregår dagligt både ved Svend Wiig Hansens skulptur *Menneske ved Havet*, og på Esbjerg Kunstmuseum, hvor der opbygges en 3D lyd-kube,

som skaber en lydbro til installationen ved havet. Da installationen bliver bygget op i løbet af Vadehavsfestival Springflod i uge 34, er projektet således under forandring i hele festivalperioden.

[www.cmorrow.com](http://www.cmorrow.com)

[www.sydow.dk](http://www.sydow.dk)

### **3. Tilsynekomster**

Fyrtårnet "Tilsynekomster" vil på en anderledes måde forene samtidskunsten med en del af den unikke vadehavsnatur ved at bruge et strandareal ud for Nordby på Fanø som både inspirationskilde og udstillingssted.

Forskellige kunstnere udarbejder hver et individuelt værk, der installeres og opstilles i store glasmontrer, "akvarier", på arealet ved Nordby. Værkerne indgår således i en dynamisk udstilling, der konstant vil være i forandring, idet den afhænger og påvirkes af tidevandets rytme. Ved ebbe vil værkerne være helt synlige, mens de ved flod ikke, eller kun delvis, vil være synlige.

På den ene side vil "Tilsynekomster", med sin placering i havstokken, få værkerne til at fremtræde som fremmedelementer – som vraggods – der fra et ukendt oprindelsessted er skyllet i land. På den anden side betyder placeringen i tidevandszonen, at værkerne bliver en direkte del af naturen, da de underlægges naturens mekanismer og bliver en del af dens puls.

Projektet er kurateret af Christiane M. Finsen – museumsinspektør, Esbjerg Kunstmuseum.

### **4. Kirkerne i Tøndermarsken**

I Tøndermarsken ligger kirkerne langs kysten som fyrtårne for trækfuglene. For at understrege denne linje fra Rømø via Ballum og Hjørpsted og ind til baglandets kirkelige kulturelle centrum i Løgumkloster, arrangeres koncerter og performances i og ved de fire kirker. Arrangementerne flyttes fra kirke til kirke som symbol på trækfuglenes rute.

Koncerterne finder sted i det fri uden for kirkerne såvel som inde i selve kirkerummet. Udenfor vil et klokketema danne ramme om hvert arrangement, der indledes med klokkespil fra kirkens egne klokker og dernæst følges op af Løgumklosters Klokkenistiskoles transportable klokkespil. Det transportable klokkespil spiller én sats af et til lejligheden nykomponeret musikstykke, hvorefter et kor vil tage over for til sidst at synge i samspil med klokkespillet. Inden for i kirkerummene vil der være forskellige arrangementer i de forskellige byer.

I kirkerummet i Rømø Kirke vil den innovative litteratur være i centrum. Her kan publikum forvente en kreativ litterær oplevelse.

I Hjørpsted Kirke sættes der fokus på samtidens kunstneriske dans, der allerede begynder på kirkegården under klokkeringningen og leder tilhørerne ind i kirken og kirkerummet.

I Ballum Kirke vil en kendt operasanger fremføre musik fra flere af de lande, som ligger på "trækfugle-ruterne".

I Løgumkloster Kirke er det transportable klokkespil sat ind i kirkerummet. Mens tilhørerne ankommer til kirken, spilles der international musik fra "Kong Frederik IX's Klokkespil". I rummet forenes klokkespil og orgel, klokkespil og kor i samspil, og alle tre satser af Christoffer Møllers komposition, som har været uopført én efter én ved de forudgående tre arrangementer, opføres i sin helhed.

[www.locus-dei.dk/kms](http://www.locus-dei.dk/kms)

### **5. Rhythmic Oysters Music**

"Rhythmic Oysters Music" er et innovativt rytmisk musikinitiativ, der vil give befolkningen i hele Vadehavsområdet en unik rytmisk musikoplevelse gennem spontane koncerter på utraditionelle steder i lokalområdet.

Supermarkeder, togstationer, posthuse, apoteker, banker, rådhus m.fl. er steder, som man må besøge dagligt for at klare hverdagens gøremål. Normalt opfattes disse steder som trivielle og kedelige, men i festivalperioden vil de blive levende og inspirerende gennem spontane koncerter udført af studerende fra musikkonservatorier i Danmark, Tyskland og Holland.

»Rhythmic Oysters Music« vil således bygge kulturelle, sociale og rytmiske broer i hele det europæiske Vadehavsområde ved at invitere rytmisk musik- og komponiststuderende fra Danmark (VMK - konservatoriet for musik og formidling, Esbjerg), Tyskland (Kunst- & Musikhochschule, Bremen) og Holland (Prins Claus Conservatory, Groningen) til at arbejde sammen, skabe, prøve, arrangere og opføre musikken til disse koncerter.

Idet forskellige nationaliteter deltager i »Rhythmic Oysters Music« hyldes Vadehavskulturen såvel i et dansk som europæisk perspektiv, hvilket vil give en ekstra kant på de spontane koncerter for såvel ørevidnerne som for de studerende, der skaber begivenhederne.

Docent Marc Bernstein er kurator og konceptudvikler på »Rhythmic Oysters Music«,

[www.marcmusic.info](http://www.marcmusic.info)

### **6. "Billeddigt" om Vadehavet**

Vadehavscentret i Vester Vedsted fylder 10 år i 2008. Vadehavscenteret planlægger et projekt – et "billeddigt" med luftfoto. Storheden, der findes i Vadehavets landskab, er unikt og et billeddigt er en smuk måde at visualisere de følelser, dette enestående landskab frembringer. Billeddigtet er set fra fugleperspektivet.

Vadehavsfestivalen vil vise nogle af værkerne på storskærm i strandkanten i Vaden.

Vadehavscentret arrangerer selv udstillingen, og er ansvarlig for budget osv.

### **Øvrige arrangementer**

Ovenstående program skal danne kernen i festivalen. Der arbejdes desuden på et samarbejde med Vadehavsprodukter omkring udarbejdelse af vadehavsmenu, picnic-kurve, Farmers Marked med salg af vadehavsprodukter og lignende. Der tænkes ligeledes på at få tilknyttet ambassadører til Vadehavsfestival Springflod. Derudover skal programmet i videst muligt omfang suppleres med en række programpunkter gennemført af lokale kulturinstitutioner eller kulturarrangører. Det er naturligvis en forudsætning, at arrangementerne passer ind i Vadehavsfestivalens profil og koncept.

### **Næste trin – udvikling af en tilbagevendende festival**

Sideløbende med planlægning af programmet for 2008 arbejdes med konkretisering og visualisering af festivalens vision, koncept og indhold. Eksterne rådgivere/konsulenter inddrages i arbejdet med professionalisering af den kommende festival med fokus på:

- Etablering af driftsorganisation.
- Finansiering og fundraising.
- Kommunikations- og markedsføringsstrategier.

Det lokale netværk blandt udøvende kunstnere, kulturinstitutioner m.fl. udbygges med nationale og internationale kontakter til såvel kunstnere som kunstneriske produktionsmiljøer og kulturinstitutioner.

Efter etablering af en formel festivalorganisation går projektet i sin anden fase, hvor evalueringen af første del af projektet indgår i videreudvikling af festivalen. Festivalorganisationen skal desuden stå for tilrettelæggelse, planlægning og gennemførelse af festivalerne i 2009 og 2010.

### **Projektgruppe og samarbejdspartnere**

Projektets arbejdsgruppe består af én repræsentant (kulturkonsulenter eller tilsvarende) fra Esbjerg, Varde, Fanø og Tønder Kommuner, Region Syddanmark samt projektkoordinatoren.

I projektarbejdet inddrages alle relevante kulturinstitutioner/-foreninger/-arrangører m.fl. herunder også relevante internationale samarbejdspartnere.

Der er etableret samarbejde med Esbjerg Kunstmuseum, VMK – konservatorium for musik og formidling, Foundation Waddenart, Løgumkloster Kirkemusikskole, Vadehavscentret i Vester Vedsted, Myrthuegård ved Marbæk, Blåvand Naturcenter, Vadehavsprodukter og kommunernes Vadehavssekretariat.

Projektets arbejdsgruppe refererer til Kulturaftalens styregruppe, der består af formændene for kommunernes kulturudvalg samt kulturdirektørerne i de fire kommuner. Derudover er der to tilfornordnede fra Region Syddanmark.



## Tids- og handleplan

### Fase 1:

Efterår 2007/forår 2008: Udvikling og etablering af festivalen, herunder

- udarbejdelse af endeligt ideoplæg
- stiftelse af Vadehavsfestivalen med vedtægter, bestyrelse, ledelse m.m.
- tilvejebringelse af grundøkonomien for kommende festivaler

Planlægning af Vadehavsfestival 2008

Tilvejebringelse af festivalens økonomi

Etablering af festivalsekretariat

August 2008

Afholdelse af første Vadehavsfestival

Efterår 2008

Evaluering og implementering i videre festivaludvikling.

### Fase 2:

2008/2010:

Gennemførelse og udbygning af kommende festivaler.

## Projektets økonomi

Et forudgående projektforslag (Springflod 2006) støttet af Indenrigs- og Sundhedsministeriets Landdistriktpulje, EU's Art. 33, Friluftsrådet, Provinspuljen, Ribe Amt og Ribe Kommune har resulteret i et overordnet festivalkoncept og fastlæggelse af festivalens kunstneriske profil. Til videreudvikling af festival og gennemførelse af et festivalprogram i 2008 er bevilget 370.000 kr. fra de fire kommuner (Esbjerg, Fanø, Tønder og Varde) samt 370.000 kr. fra Kulturministeriet. Derudover har Region Syddanmark bevilget 500.000 kr. til projektet. Projektgruppen søger støtte hos relevante fonde og puljer såvel offentlige som private. Der arbejdes også på sponsering af dele af de enkelte projekter samt på markedsføringen.

## Praktiske oplysninger

For nærmere oplysninger kontaktes  
Projektkoordinator Helen Lykke-Møller  
Esbjerg Kommune  
Torvegade 74  
6700 Esbjerg  
Tlf. 76 16 18 68 / 51 57 13 38  
Email: hl@esbjergkommune.dk  
CVR: 29189803

[www.vadehavsfestival.dk](http://www.vadehavsfestival.dk)